
ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ

Антоніна Нейман

Аннотація. *Изучена проблема формирования ценностных ориентаций в сфере физической культуры студентов педагогических колледжей. Анализ научно-методической литературы показывает, что эта проблема является предметом научного поиска многих исследователей и осуществляется по следующим направлениям: оценка уровня подготовленности студентов по физической культуре; формирование здорового образа жизни в студенческой среде; физкультурно-спортивные интересы и т. п. Практическое использование исследований ценностных ориентаций в сфере физической культуры имеет важное значение для достижения целей в будущей профессиональной деятельности студентов педагогических колледжей, а следовательно будущих специалистов в сфере производства, науки, культуры.*

Ключевые слова: *ценностные ориентации, физическая культура, здоровый образ жизни.*

Abstract. *The problem of the formation of value orientations in the field of physical training of students of pedagogical colleges is studied. Analysis of scientific and methodical literature shows that this problem is the subject of many scientific inquiries for research workers and is carried out in the following areas: assessment of the level of preparedness of students in physical culture; a healthy lifestyle among students; sports and sports interests and so on. The practical use of research value orientations in the field of physical culture is essential for achieving the future careers of students of pedagogical colleges, and therefore future professionals in manufacturing, science and culture.*

Keywords: *value orientations, physical activity, healthy lifestyle.*

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагома роль у вихованні здорової людини, що спроможна ефективно реагувати на виклики сьогодення, успішно створювати духовні й матеріальні цінності, генерувати нові ідеї і творчо їх втілювати, належить освіті. Перед нею постає завдання сформуванню особистості, яка зміцнює власне здоров'я у процесі занять фізичною культурою.

Фізична культура має величезний потенціал не тільки як засіб поліпшення фізичної підготовленості, здоров'я, але і як засіб формуючого впливу на особистість студентів, як ніяка інша сфера діяльності може бути спрямована на вирішення ряду психофізичних, естетичних, соціально-психологічних завдань (Выдрин, 1991). Потрібно змінити погляд на місце і роль фізичної культури в системі освіти, оскільки вони нині не тільки не відповідають її можливостям, але навіть певною мірою суперечать її початковому призначенню – формуванню гармонійної особистості. Що мають на увазі під цим поняттям? Гармонійна особистість являє собою цілісну, всебічно розвинену людину, втілюючи в себе ідею єдності всіх сутнісних сил, духовного і фізичного вдосконалення. Високі вимоги до характеристик особистості обумовлені прогресом цивілізації, розвитком сфер життєдіяльності (Бальсевич, 1993). Здоров'я студентської

молоді розглядається сьогодні як категорія, що характеризує економічні досягнення суспільства і є перспективою подальшого розвитку. Вдосконалення самої людини – головна мета цивілізованого суспільства. Цей тезис особливо актуальний для нашої країни, яка активно відроджує традиції здорового способу життя і здоров'язберігаючої поведінки [7].

Проблема ціннісних орієнтацій студентів є об'єктом дослідження і широкого різнопрофільного загалу науковців, оскільки аксіосфера їх входження в соціально-культурологічний простір достатньо динамічна і без виваженого педагогічного впливу є достатньо складним завданням у формуванні ними власної смислотвірчої позиції. Отже, наразі перед фахівцями спортивної галузі знань постає завдання більш глибокого розкриття привабливості цінностей фізичної культури і залучення до них молоді людини. Так, у філософсько-соціологічних дослідженнях вітчизняних науковців (Круцевич, 2011; Ібрагімов, 2011; Москаленко, 2010; Марченко, 2010; Сичов, 2009; Безверхня, 2010, 2004; Закопайло, 2003; Сاینчук, 2012); фахівців країн СНД (Столяров, 2011; Матвєєв, 2008; В. К. Бальсевич, 2006; Візитей, 2005; Лубишева, 2005) встановлено, що цілеспрямоване використання цінностей фізичної культури та спорту забезпечує становлення особистості, її бі-

осоціальних засад, суттєвих характеристик тілесної і духовної природи людини з можливостями соціальної реалізації її інтересів, потреб та амбіцій [13].

Інтереси студентів у сфері фізкультурної діяльності тісно пов'язані з їхньою соціальною активністю, на яку істотно впливають такі стійкі елементи психічної структури, якими є ціннісні орієнтації. Вони виступають важливими критеріями вільного вибору виду фізичної культури. Знання викладачами ціннісних орієнтацій студентів дозволяє доцільно і з високою ефективністю застосовувати засоби рухової активності, оцінювати результати діяльності і чітко координувати їх в динаміці. Але на даний момент зниження активності ускладнює пасивність студентів у відношенні до особистого фізичного розвитку і стану здоров'я [4].

Актуальність дослідження визначається недостатнім рівнем вивчення і наукової розробленості проблеми формування ціннісних орієнтацій у сфері фізичної культури студентів педагогічних коледжів в процесі фізичного виховання, відсутністю ефективних програм, засобів і методів з обраної теми.

Дослідження виконано згідно зі Зведеним планом НДР у сфері фізичного виховання і спорту на 2011–2015 роки Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту за темою 3.1 «Вдосконалення програмно-нормативних засад фізичного виховання в навчальних закладах» (номер держреєстрації 0111U001733).

Мета дослідження – визначити й теоретично обґрунтувати педагогічні умови формування ціннісних орієнтацій у сфері фізичної культури студентів педагогічних коледжів у процесі фізичного виховання на основі наукової літератури.

Методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури та матеріалів мережі Інтернет; порівняння та зіставлення.

Результати дослідження та їх обговорення. Основна проблема фізичного виховання у вищій школі полягає у необхідності досягнення студентами оптимального рухового режиму. Це можливо тільки за умови ефективного використання об'єктивних і суб'єктивних факторів, які впливають на особистість студента. В цьому випадку можливо підтримувати на достатньо високому рівні фізичний стан студентів, включаючи і стан здоров'я, і успішність, засвоєння професійних умінь і навичок [15].

Необхідність розширювати фізкультурну і спортивну роботу, поліпшувати її організацію за місцем проживання і навчання є однією з актуальних проблем фізичного виховання у ВНЗ. Велике значення має формування у студентів прагнення до фізичного самовдосконалення. Тому особисту увагу необхідно приділяти вивченню ціннісних

орієнтацій студентської молоді та їх вплив на формування інтересу до занять фізичними вправами [10].

Згідно з трактуваннями деяких фахівців, ціннісні орієнтації – це система ціннісних ставлень особистості до об'єктивних цінностей людської культури. Ці ставлення, усвідомлені й пережиті особистістю, спрямовують, орієнтують її в процесі вибору життєвих цілей та засобів їх досягнення [10].

Особливого значення набуває ставлення особи до фізичної культури в житті і професійній діяльності, яке формується в процесі засвоєння нею соціального досвіду і позначається на її цілях, переконаннях, ідеалах, інтересах [1]. Отже, формування ціннісних орієнтацій на здоровий спосіб життя має першочергове значення для розвитку та удосконалення молодого людини.

Вивчаючи ціннісні орієнтації у студентів спеціальних медичних груп, З. І. Філатова зауважує, що вони не виникають у людини раптово, а формуються поступово, протягом усього процесу соціалізації індивіда, будучи центральним стрижнем свідомості і діяльності, найважливішим компонентом структури особистості. Тому особливу увагу необхідно приділяти впливам на механізми формування ціннісних орієнтацій для вирішення проблем мотиваційного впливу на свідомість і поведінку особистості в системі виховання і навчання. У сучасній системі фізичного виховання як дітей, так і молоді найбільш актуальною соціально-педагогічною проблемою є формування ціннісної орієнтації на здоров'я, здоровий спосіб життя [15].

Основними причинами стійкої тенденції зниження здоров'я у підростаючого покоління Л. І. Лубишева називає інформатизацію та інтенсифікацію навчального процесу в системі освіти на фоні виразного психолого-емоційного напруження; економічні негаразди; понижену увагу до соціальних проблем; послаблення державної політики в сфері профілактичної медицини, що призводить до зниження рухової активності молоді [11].

З огляду на це, основними завданнями формування ціннісних орієнтацій у сфері фізичної культури студентів педагогічних коледжів є:

- виховання у студентів активно позитивної мотивації, сучасних поглядів і переконань на роль майбутніх учителів у формуванні особистості;
- оволодіння студентами системою загальнотеоретичних, психолого-педагогічних, спеціальних і методичних знань з використанням фізичної культури і спорту у виховній роботі;
- оволодіння студентами системою практичної підготовки, яка забезпечує надбання педагогічних, соціально-психологічних, інтелектуальних,

рухових навичок діяльності з фізичного виховання дітей.

Вік студентів педагогічних коледжів (від 15–18 років) є особливо важливим періодом в фізичному, інтелектуальному і духовному розвитку особистості: людина починає виділяти себе об'єктом самопізнання і самовиховання, починає усвідомлювати свої життєві ідеали, цінності і можливості. Ставлення до життєвих цінностей швидко змінюється, а динаміка цих змін характеризує особистісний і духовний розвиток студентів. Вивчення цієї проблеми дозволяє виявити мотиви поведінки, моральні і духовні якості особистості для того, щоб на цій основі формувати зміст індивідуальної розвиваючої і колективної роботи педагога [14].

Вдосконалення студентської фізичної культури в сучасних умовах пов'язане з посиленням її освітнього компонента, і перш за все, з вихованням у студентів стійкої потреби в фізичному самовдосконаленні. У зв'язку з цим, набувають значущості дослідження, спрямовані на вивчення шляхів і особливості формування у студентів інтересу і потреби у засвоєнні цінностей фізичної культури і здорового способу життя (Кузнецова, Тлеулєнова, Якушевська, 2004).

Як свідчать результати дослідження, проблема фізичного виховання студентської молоді є предметом наукового пошуку багатьох дослідників і здійснюється за такими напрямками: оцінка рівня фізичної підготовленості і стану соматичного здоров'я студентів (І. Боднар, А. Козицька, Л. Пшенична, А. Помазан, Л. Хрипко), формування здорового способу життя у студентському середовищі (Г. Іванова, В. Лесик, В. Мартиненко, В. Сало, Л. Соколенко), фізкультурно-спортивні інтереси студентів (В. Бокурідзе, В. Вовк, О. Жданова, І. Карпюк, А. Кривенко), підвищення ефективності організації фізичного виховання студентів (О. Тимошенко, Л. Хрипко, Л. Щербак), фізкультурно-оздоровча робота серед студентської молоді (В. Базильчук, І. Верблюдов, І. Демідова, Ю. Кулаков, І. Шеремет), деякі аспекти нормативно-правового регулювання відносин у сфері фізичної культури, зокрема у ВНЗ (Ю. Мічуда, В. Огаренко, А. Скрипник), історичні аспекти розвитку системи фізичного виховання в Україні (Н. Борейко, М. Борищак, І. Гузенко, С. Домбровська, С. Степанюк), форми і засоби фізичного розвитку студентів (І. Карпюк, А. Кривенко, В. Куделко, І. Полещук) тощо [14].

Згідно з Концепцією національного виховання студентської молоді (2009) фізичне виховання є обов'язковим та здійснюється в усіх ВНЗ України незалежно від форм власності. Об'єктами фізичного виховання є студенти ВНЗ освіти всіх рівнів акредитації. Особливої уваги, як зазначено в документі, потребують студенти, які навчаються

і мешкають у зонах екологічного і радіаційного забруднення та інваліди, які мають фізичні і психологічні вади [7]. Однак 2 грудня 2014 р. Колегією Міністерства освіти і науки України було прийнято постанову про те, що фізичне виховання у вищих навчальних закладах не є обов'язковою дисципліною. Це може привести до того, що у більшості ВНЗ відмінять обов'язкові заняття з фізичного виховання для студентів і переведуть їх до рангу добровільних, секційних чи самостійних. Дана ситуація буде пов'язана виключно з бажанням студентів займатися чи не займатися фізичними вправами у позанавчальний час. Тому нагальним виступає завдання формування мотивації студентів до самовдосконалення, в основі якої лежать цінності здорового способу життя і ціннісні орієнтації на підвищення рівня свого фізичного стану з включенням до систематичних занять руховою активністю.

Національна ідея об'єднує й консолідує суспільство, сприяє виробленню активної життєвої позиції молодій людині, становленню її як особистості. Національний характер виховання полягає у формуванні людини як громадянина України незалежно від її етнічного та соціального походження, віросповідання та передбачає створення спільноти самодостатніх людей, які об'єднані національною ідеєю та оберігають свої цінності й свободи [7].

У попередніх наукових дослідженнях встановлено, що критерієм оптимальної норми рухової активності є економічність і надійність функціонування усіх систем організму, здатність адекватно реагувати на мінливі умови довкілля. Тому гігієнічною нормою рухової активності слід вважати науково обґрунтовані кількісні параметри такої рухової активності, що здатна була б повністю задовольнити біологічні потреби у рухах, сприяти фізичному і психічному розвитку організму, зміцненню здоров'я [8, 9].

Спосіб життя студентів педагогічних коледжів характеризується гіпокінезією, в тому числі студентською, причинами якої є нераціональна організація навчально-виховного процесу: перевантаження навчальними заняттями, ігнорування фізичного виховання, відсутність вільного часу [6].

Доведено доцільність використання засобів і методів фізичного виховання у підвищенні фізичного стану студентів (Халайджі, 2006; Кривенко, 2007; Фанигіна, 2008). Розробляються нові підходи до організації проведення занять з фізичного виховання. Так, на підставі розроблених модельних характеристик різних рівнів фізичного здоров'я студентів (Долженко, 2009) запропоновано диференційований підхід до розподілу їх на групи для занять фізичним вихованням; обґрунтовано концепцію клубної форми організації фі-

зичного виховання у вищому навчальному закладі (Королінська, 2007), що враховує фізкультурно-оздоровчі та спортивні інтереси студентів, а також наявну матеріально-технічну базу. Аналізуючи стан фізичного здоров'я студентів, українські фахівці (Романенко, 2005; Канишевський, 2007; Захаріна, 2008; Гуменний, 2010) стверджують, що серед більшої частини молоді не сформовано потреби піклуватися про власне здоров'я. Студентська молодь покладається на діяльність лікувальних закладів і нехтує ефективними та не затратними засобами оздоровлення – фізичними вправами.

Серед молоді недостатньо сформована мотивація до занять фізичними вправами, тому сьогодні ведеться активний пошук нових форм і методів підвищення якості фізичного виховання майбутніх студентів вищих навчальних закладів. Однак аналіз спеціальної літератури (Іванцев, 2001; Ткачова, 2006; Коровка, 2008; Круцевич, 2011; Вржесневський, 2011) свідчить про те, що сучасна організація фізичного виховання у середніх і ВНЗ не досить ефективна для підвищення рівня фізичної підготовленості, здоров'я та зацікавленості значної кількості студентів до занять фізичними вправами [8, 9, 11].

На думку фахівців, необхідно відмовитися від жорсткої нормативності, обов'язковості й авторитарності, підлаштування під певний наявний стандарт, сформувати зацікавлене ставлення студента до предмета, пробудити інтерес до можливості побудови здорового тіла, формування власного здоров'я. Упродовж десятиліть спостерігалося втрата зв'язку фізичної культури із загальною культурою людини, з її духовним початком. При формуванні фізичної культури у студентів акцент зміщувався на її руховий компонент у збиток інтелектуальному і соціально-психологічному [12].

Вперше стратегія культурологічного виховання була визначена В. К. Бальсевичем, М. Я. Віленським, А. П. Матвеевим. У 1992 р. Л. І. Лубишева було сформульовано поняття фізичного виховання як специфічного процесу формування фізичної культури особи.

Л. І. Лубишева (1992) розробила і дала наукове обґрунтування концепції фізкультурного виховання студентів. Суть цієї концепції полягає у таких положеннях. Метою фізкультурного виховання у ВНЗ є формування фізичної культури студента як системної та інтеграційної якості особи, невід'ємного компонента загальної культури майбутнього фахівця. Зміст фізкультурного виховання є органічною єдністю трьох компонентів: світоглядного, інтелектуального й тілесного. Згідно з цим концептуальним положенням, формування фізичної культури студента повинно включати наступні основні напрями: виховання його тілес-

ної культури, інтелектуальне і соціально-психологічне виховання [11].

Розвиваючи трактування поняття «фізична культура людини (індивідуума)» Т. Ю. Круцевич розглядає її як процес оволодіння знаннями, вміннями і навичками виховної, навчальної, оздоровчої і рекреаційної діяльності для подальшого використання у процесі самовдосконалення, і як результат, рівень фізичного здоров'я, який людина змогла зберегти або покращити завдяки своєму бажанню, знанням, здоровому способу життя та рухової активності.

У такій трактовці фізичної культури індивідуума процес оволодіння знаннями, вміннями та навичками видів діяльності належить до споживання людиною вже наявних цінностей культури, а результат – це відтворення своїх цінностей, переосмислення їх і реалізація в поліпшенні й удосконаленні свого фізичного стану (Марченко, 2010). В наступних публікаціях Т. Ю. Круцевич удосконалює цю категорію з точки зору результативної частини, яка включає рівень фізичного і духовного здоров'я, яке людина змогла поліпшити, вдосконалити для забезпечення повноцінної біологічної, соціальної і духовної життєдіяльності [8].

Вивчення наукових джерел дозволяє визначити деякі умови формування ціннісних орієнтацій студентів педагогічних коледжів у сфері фізичної культури:

- наступність програм фізичного виховання у загальноосвітній школі і коледжах;
- врахування інтересу до вибору видів спорту, якими бажають займатися студенти на заняттях з фізичного виховання;
- підвищення рівня неспеціальної фізкультурної освіти, основою якої є теоретичні знання і вміння реалізувати їх на практиці;
- забезпечення спортивними спорудами відповідно до програмно-нормативних актів та санітарно-гігієнічних норм;
- відношення керівництва коледжу до місця фізичного виховання студентів у навчально-виховному процесі (обов'язкові чи необов'язкові заняття з фізичного виховання);
- неформальне, творче, інноваційне ставлення викладачів фізичного виховання до своєї діяльності;
- адекватність оцінки досягнень студента у самовдосконаленні як фактор формування мотивації до самостійних занять фізичними вправами.

І на останнє треба підкреслити, що для більшості студентів практичні заняття з фізичного виховання є основною і часто єдиною формою фізичної культури, а професійна діяльність викладача фізичного виховання – останньою можливістю впливати на неадекватний фізичний розвиток, низький рівень фізичної підготовленості та рухо-

во-координаційних якостей студентів у межах державної системи освіти. Тому відміна обов'язкових занять з фізичного виховання може негативно вплинути і на низький рівень фізичного здоров'я студентської молоді України.

Висновки:

1. У розроблених державою документах до 2014 р. були вироблені досить прогресивні концептуальні засади і механізми здійснення фізичного виховання у системі вищої освіти. Система фізичного виховання студентства в Україні має базуватися на принципах індивідуального та особистісного підходу, пріоритету оздоровчої спрямованості, широкому застосуванню різноманітних засобів і форм фізичного вдосконалення, безперервності цього процесу, врахуванню регіональних умов.

2. Основними завданнями фізичного виховання молоді у системі освіти має бути формування потреби в зміцненні здоров'я засобами фізичної культури й спорту; збільшення обсягу рухової активності студентів залежно від психофізіологічної потреби в рухах; підвищення якості навчального процесу з фізичного виховання та забезпечення його висококваліфікованими кадрами, сучасними

науково-методичними комплексами й відповідним матеріально-технічним оснащенням; оптимізація управління у цій сфері тощо.

3. Фізичне виховання має бути органічно пов'язане з фізичною освітою, що дасть змогу поколінню, що підростає, повсякчасно отримувати необхідні науково обґрунтовані знання стосовно здорового способу життя, відповідні позитивні навички та звички, що згодом дасть змогу й у дорослому житті постійно підтримувати творчу активність, високу працездатність, здоров'я і довголіття.

4. Практичне використання досліджень ціннісних орієнтацій у сфері фізичної культури має істотне значення для досягнення цілей в майбутній професійній діяльності студентів педагогічних спеціальностей, а отже майбутніх фахівців у сфері виробництва, науки, культури.

Перспективами подальших досліджень буде виявлення впливу, який здійснює процес фізичного виховання на формування ціннісних орієнтацій до фізичної культури особистості студента педагогічних коледжів як майбутнього вчителя, з'ясування факторів впливу на цей процес та умов його оптимізації.

Література

1. Антонова Н. О. Ціннісні орієнтації у системі особистісних якостей студентів вищого педагогічного навчального закладу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. псих. наук: спец. 19.00.07 / Н. О. Антонова. – К., 2003. – 20 с.
2. Безверхня Г. В. Формування ціннісних орієнтацій в процесі фізичного виховання студентів / Г. В. Безверхня, М. І. Маєвський // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2010. – № 1. – С. 10–13.
3. Бойко О. Теоретичні аспекти впливу мотиваційних складових на підвищення ефективності занять із фізичної культури / О. Бойко // Фіз. виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. – 2013. – № 1(21). – С. 94–98.
4. Велецька Р. Механізм дії фізичної активності на управління здоров'ям / Р. Велецька, О. Петрик // Фіз. виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. – 2014. – № 2(26). – С. 35–40.
5. Іванцев Н. І. Динаміка ціннісних орієнтацій студентської молоді протягом професійної підготовки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. псих. наук: спец. 19.00.07 / Н. І. Іванцев. – К., 2001. – 20 с.
6. Демінська Л. О. Аналіз ціннісної орієнтації майбутніх вчителів фізичного виховання / Л. О. Демінська // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2012. – № 7. – С. 53–58.
7. Концепція національного виховання студентської молоді, протокол № 7/2-4 від 25. 06. 2009 р.
8. Круцевич Т. Ю. Сформованість цінностей індивідуальної фізичної культури студентів різних відділень ВНЗ / Т. Ю. Круцевич, О. Ю. Марченко // Спорт. вісн. Придніпров'я. – 2008. – № 3–4. – С. 103–107.
9. Левандовська Л. Основи та критерії оптимального нормування рухової активності школярів старших класів / Л. Левандовська // Фіз. виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. пр. – 2013. – № 1 (21). – С. 181–185.
10. Лисяк В. М. Вивчення ціннісних орієнтацій до занять фізичними вправами у процесі фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів / В. М. Лисяк // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – Х., 2009. – № 7. – С. 92–95.
11. Лубышева Л. И. Иновационные направления педагогической системы формирования физической культуры студенческой молодежи / Л. И. Лубышева // Теория и практика физ. культуры. – 2005. – № 4. – С. 38–46.
12. Марченко О. Ю. Вплив занять спортом на формування загальних життєвих та ціннісних орієнтацій студентів ВНЗ / О. Ю. Марченко // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – Х., 2011. – № 3. – С. 108–111.
13. Сайчук М. М. Формування ціннісних орієнтацій в сфері фізичної культури і спорту учнів старших класів у процесі фізичного виховання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 / М. М. Сайчук. – К., 2012. – 22 с.

14. *Tarapata N. I.* Динамика отношения к жизненным ценностям и формирования личности старшеклассника / Н. I. Тарапата // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2005. – № 10. – С. 116–119.
15. *Філатова З. I.* Ціннісні орієнтації та відношення студентів до занять з фізичного виховання в умовах спеціальних медичних груп / З. I. Філатова // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту: зб. наук. – пр. Х.: ХДАДМ (XXIII), 2008. – № 8. – С. 1.
16. *Фішев С. О.* Деякі концепти формування у дітей та молоді культури здоров'я та здорового способу життя у процесі фізичного виховання / С. О. Фішев, Ю. О. Фішев // Слобожан. наук.-спорт. вісн. – 2013. – Вип. 3. – С. 197–199.

References

1. *Antonova N. O.* Value orientations in the system of student personality qualities: author's abstract for Ph. D. in Psychology 19.00.07 / N. O. Antonova. – Kyiv, 2003. – 20 p.
2. *Bezverkhnia G. V.* Value orientations formation during physical education of students / G. V. Bezverkhnia, M. I. Maievskii // Pedagogika, psikhologhiia ta medyko-biologhichni problem fiz. vykhovannia i sportu. – 2010. – N 1. – P. 10–13.
3. *Boiko O.* Theoretical aspects of motivation impact on efficiency improvement of physical culture lessons / O. Boiko // Fiz. vykhovannia, sport i kultura zdorovia. – 2013. – N 1(21). – P. 94–98.
4. *Veletska R.* Mechanism of physical activity action on health management / R. Veletska, O. Petryk // Fiz. vykhovannia, sport i kultura zdorovia. – 2014. – N 2(26). – P. 35–40.
5. *Ivantsev N. I.* Value orientations dynamics in student youth during professional preparation: author's abstract for Ph.D. in Psychology 19.00.07 / N. I. Ivantsev. – Kiev, 2001. – 20 p.
6. *Deminska L. O.* Value orientation analysis in future physical education teachers / L. O. Deminska // Pedagogika, psikhologhiia ta medyko-biologhichni problem fiz. vykhovannia i sportu. – 2012. – N 7. – P. 53–58.
7. Concept of student youth national education, protocol N 7/2-4 of 25.06.2009.
8. *Krutsevych T. I.* Formation of vapues of individual physical culture of students / T. I. Krutsevych, O. I. Marchenko // Sportyvnyi visnyk. – 2008. – N 3–4. – P.103–107.
9. *Levandovska L.* Bases and criteria of optimum motor activity of senior pupils / L. Levandovska // Fiz. vykhovannia, sport i kultura zdorovia v suspilstvi. – 2013. – N 1 (21). – P.181–185.
10. *Lysiak B. M.* Study of value orientations to physical exercises during physical education of students / B. M. Lysiak // Pedagogika, psikhologhiia ta medyko-biologhichni problem fiz. vykhovannia i sportu. – Kharkiv, 2009. – N 7. – P. 92–95.
11. *Lubysheva L. I.* Innovation directions of pedagogical system of student youth physical culture formation / L. I. Lubysheva // Teoriya I praktika fizkukury. – 2005. – N 4. – P. 38–46.
12. *Marchenko O. I.* Sport influence on formation of life and value orientations of students / O. I. Marchenko // Pedagogika, psikhologhiia ta medyko-biologhichni problem fiz. vykhovannia i sportu. – Kharkiv, 2011. – N 3. – P. 108–111.
13. *Sainchuk M. M.* Value orientation formation in physical culture and sport of senior pupils: author's abstract for Ph.D. in Physical Education and Sport 24.00.02 / M. M. Sainchuk. – Kyiv, 2012. – 22 p.
14. *Tarapata N. I.* Dynamics of attitude towards life values and formation of senior pupil personality / N. I. Tarapata // Pedagogika, psikhologhiia ta medyko-biologhichni problem fiz. vykhovannia i sportu. – 2005. – N 10. – P. 116–119.
15. *Filatova Z. I.* Value orientations and student attitude to physical education lessons / Z. I. Filatova // Pedagogika, psikhologhiia ta medyko-biologhichni problem fiz. vykhovannia i sportu. – Kharkiv: KDADM (XXIII), 2008. – N 8. – P. 1.
16. *Fishev S. O.* Some concepts of formation in children and youth culture of health and healthy way of life during physical education / S. O. Fishev, I. O. Fishev // Slobozhanskyi naukovy-sportyvnyi visnyk. – 2013. – Iss. 3. – P. 197–199.